

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverljeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Na-
 ročnina znaša za neorga-
 nizirane 60 Din, za inozem-
 80 Din. Posamezna šte-
 1:50 Din. Članstvo „Pov-
 UJU – Ljubljana“ ima s čla-
 narino že plačano naročni-
 sko list. Za oglaševanje v re-
 klami so določene vsake vrste je-
 placati. Za oglaševanje v peti-
 vrste. Za oglaševanje v pos-
 sebej. Podatki: 11.197.

Star napreden učitelj.

(Konec.)

Poizkusni volilni način v odbor Laškega učiteljskega društva.

Glasom sklepa odborove seje z dne 21. decembra pr. l. se ima pripraviti do občnega zbora, ki se vrši 15. januarja 1927, potrebna — vsestransko priznana — kandidatna lista na naslednji »poizkusni« volilni način:

Vsakemu šolskemu vodji pošlje odbor toliko praznih volilnih listov (glasovnic — z dodatno enotno kuverto), kolikor je članov UJU na dotični šoli. Vse javnim se smatrajo le take glasovnice in kuverte, ki nosijo žig društva.

Vsak član napiše po svobodni preloži in mirnem premisleku — v svrhu ustvaritve kandidatne liste — po 1—10 imen takih drušvenikov, ki se mu zde vredni in intelektualno sposobni stati na čelu društva ter s posebnim zaupanjem volilcev zastopati stanovske interese članov in celotne organizacije.

Pri odberi imen naj skusi vsak član (ica) jemati ozir na oba spola. Poleg polnega krstnega imena in priimka naj se zabeleži tudi službeni kraj. Kogar spravi število 10 v zadrego, lahko napiše tudi manj imen — bodisi tudi da samo 1, 2 ali 3 — kogar pač želi videti na vsak način v odboru. Odda in odpošlje pa lahko tudi prazno glasovnico, ako na volitvah in njih rezultatu ni interesiran. Lahko se tudi vsakdo izogne rabi svoje lastne pisave, ako polaga na absolutno tajnost posebno važnost.

Izpolnjene glasovnice se oddajo nato pod zalepljeno kuverto iznova šolskemu vodji, da jih odpošlje na skrutinarski odbor. Vsakdo pa lahko pošlje svojo glasovnico tudi sam in direktno na skrutinarski odbor, ali pa se poveri s tem za-

upnim nalogom kak član učiteljskega zbora, da jih zbere in odpošlje. Kuverte ostanejo seveda nepopisane tudi na povratni poti na skrutinarski odbor.

Ta način volitev je izvedljiv strogo tajno — in zakaj? Poštini kuvert oziroma zavojev ne sme nobeden skrutinator na lastno roko odpirati, pač pa se sestane celotni komite za skrutinij 12. januarja, ko poteče rok za vračilo glasovnic. Poštni ovitki se odprejo v pričo vseh, kuvertirane, t. j. zaprte glasovnice zmečejo v posebno posodo s pokrovom ter ondi premešajo. Šele nato se prične z odpiranjem glasovnic in štetjem glasov.

Rezultat skrutinija se priobči članstvu na občnem zboru dne 15. januarja. Za faktično izvolitev v odbor pridejo v poštev v prvi vrsti oni kandidati, ki so izšli iz poizkusnih volitev z največ glasovi — ako se izvolitvi ne protivijo. Takoj za odborom se po kandidatni listi vrste namestniki.

Za stroške se pobere na občnem zboru doklada 1 Din — ali pa se ta delež primakne letni članarini. — Skrutinij izvede za letos četvorica tov.: Mayer Ernest, Drobnič Nina, Jerše Milko in Kotnik. Glasovnice je pošiljati torej na naslov »Sola — Laško«.

Vrlin, ki jih vsebuje ta način volitev, menda ni treba posebej tolmačiti. Že to pove mnogo, da ima vsakdo šance, da lahko pride v odbor; še več pa je vredno to, da lahko voli res vsakdo po svojem občutku in dobrem preudarku. Ali ne bi bilo to priporočljivo tudi za druga Učiteljska društva?

Enotna fronta državnega uradništva v Sloveniji.

Občni zbor Osrednje zveze drž. nameščencev. — Še je premalo zavednosti med državnim uradništvom. — Sprejetje novih pravil pokrajinske zveze državnih nameščencev. — Določitev članarine na 1 Din mesečno.

V nedeljo 2. jan. t. l. se je vršil občni zbor v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Udeležba je bila primeroma mala, kar kaže, da bo treba še mnogo dela, preden bo ustvarjena baza za enotno fronto vsega državnega uradništva in da dobimo res tako borbeno organizacijo državnega uradništva, kakor si jo želimo.

Vendar je pa zavest pričela prodirati tudi v širše kroge državnega uradništva.

Otvoritev.

Občni zbor je otvoril predsednik gosp. Lilleg, ki je v svojem nagovoru obžaloval slabo udeležbo. Omenjal je dolžne razlike, na katere lahko čakamo 22 let, če se bodo izpolnjevale po sedanji praksi vlade. Kronske upokojenci še vedno čakajo na ugodno rešitev njihovega vprašanja. Omenja krivice, ki se gode penzionistom tobačnih tovarn. Nevarnosti stanovanjskega zakona se zavedamo še premalo. Ko poteče ta zakon, nam preti nevarnost, da bo mnogo državnih uradnikov na cesti, ker ne bodo zmogli visoke najemnine, ki nam preti. Govornik se spominja odtegljajev za poplave, ki jih je država izrabila za stalno znižanje draginskih doklad.

Vse te krivice in nasilja nas silijo v enotno organizacijo in bojno fronto. Poslužiti se bomo morali izdatnejših sredstev kakor do sedaj.

Govornik se spominja nato finančnega zakona za l. 1927/28, iz katerega so v zadnjem trenutku izpadle nevarnosti, ki so grozile drž. uradništvu. Nevarnost pa ni še odstranjena! Komisija za izpmembo uradniškega zakona deluje in treba se bo boriti za sodelovanje. Grozi nam zopet redukcija drž. uradništva, ki je pa ne upravičujejo stvarni razlogi in bomo morali strniti vso pozornost, da ne bodo merodajni le politični vidiki.

V drugih državah padajo vlade zaradi uradniškega vprašanja, pri nas so pa vse politične stranke skrajno nenaklonjene drž. uradništvu.

To vse mora najti v nas le en klic: enotna fronta!

Tajniško poročilo.

Tajniško poročilo je podal g. Joža Bekš, ki je omenil, da nima Zveza letos niti enega uspeha, kakor ga nimajo druge pokrajinske organizacije, niti glavni savez sam. Nismo pa držali rok križem. Padli smo pod nivo v l. 1925. Velika pomanjkljivost je v tem, da se nižji uslužbenci ne pridružijo skupnemu gibanju. Dokler tega ne bo, ne zasluži Zveza svojega imena. Zveza je skušala zainteresirati tudi javnost za uradniška vprašanja. Priredila je manifestacijska zborovanja v Celju, Mariboru itd., ki so dobro uspela. Niso pa imele uspeha razne spomenice, despe in drugo, kar je storila Zveza.

Državnega uradništva se je lotevala neka apatija.

Pri tem se je pojavljala klic o reorganizaciji Glavnega Saveza in Pokrajinskih zvez. Pričela so se pripravljati nova enotna pravila.

Tudi v sredstvih si je hotela pomagati Zveza. Storila je prenapljen sklep glede izstopa iz kulturnih, karitativnih in političnih društev, še preden je bil za to potreben teren ustvarjen. Politično časopisje je pričelo pri tem z abecedno vojsko. A mi nismo reagirali, zato so hitro utihnil. (Časopisi so celo priporočali, naj drž. uradništvo raje opusti tobak, kakor da izstopa iz društev.)

Naš edini spas pa je, da pritegnemo še druge, vse nevlanjene organizacije v Zvezo. Združiti je vkup vsaj vse stroke, tako tudi vse upokojence pod eno streho.

Tajnik je omenjal zagrebški kongres, ki je sprejel nova pravila činovniškega Saveza.

Omenjal je pristop profesorskega društva v Zvezo, nadalje Poštne Zveze, ki je pristopila s 700 člani k Zvezi in nekaterih drugih organizacij.

Zaključil je svoja izvajanja z besedami, da si sami kujemo svojo usodo.

Blagajniško poročilo.

G. blagajnik Paternoster je podal poročilo o blagajniškem stanju, ki izkazuje prebitek. V imenu nadzorstva je poročal geometer g. Brinšek razrešnico upravi, ki je bila sprejeta.

V debati o tajniškem poročilu se je posebno povdarjal, da naj se ne pride več s prevedbo kronske upokojence na dinarsko pokojnino na dnevni red, temveč le z zahtevo izjednačenja vseh penzij po predpisih urad. zakona.

Tov. Šestan iz Ptuja je povdarjal, da je neuspehov največ kriva ideologija. V kateri živi državno uradništvo. Stanovska ideologija in zavest je skoro pri vseh strokah drž. uradništva nerazvita in jo prevlada strankarska zavest in ideologija. Vprašati se moramo v prvi vrsti, koliko smo storili, da se dvigne in utrdi stanovska ideologija in stanovska zavest?

G. Svetek, preds. upokojencev, povdarja škodljivost razcepljenosti posameznih strok, stanov in internih skupin državnega uradništva. Tako je sedem društev upokojencev samo v Ljubljani, kar je skrajno nezdružljivo. Z upokojenci v Celju bi prišli v tem pogledu še v stik, težje pa z upokojenci v Mariboru, ki imajo svoje težnje in svoj pogled.

G. Vidic je vprašal za vzrok, zakaj so izstopili iz Zveze nižji uslužbenci?

G. prof. Rajič iz Celja povdarja, da mu dve stvari niso po godu. Pričakoval je, da bomo na skupščini v Zagrebu rohneli proti Glavnemu Savezu. Ne more se znebiti vtisa, da je Glavni Savez le vladina kulisa. Fakt je, da Glavni Savez ni storil svoje dolžnosti. Interviniral je le na videz. Zakaj ni bilo ostreje kritike, ki smo jo pričakovali na kongresu v Zagrebu. — Nadalje je

omenjal razmerje med »Našim Glasom« in Zvezo. Državno uradništvo želi od »Našega Glas« informativnih vesti o vsem gibanju in vseh korakih, ki jih je Zveza storila.

Pri debati o gospodarskem stanju in računih se je oglasil tov. Dimnik, ki je predlagal, naj se račun in bilanca Zveze natisne vselej pred občnim zborom v »Našem Glasu«. G. Pirc je omenjal račun in proračun »Našega Glas«, ki naj pride v skupen račun.

Članarina.

Glede članarine so bila mnenja deljena. Ena skupina je bila za 150 Din mesečno od člana, druga za nižjo odmero. Pro račun je bil sestavljen na podlagi 150 Din od člana na mesec.

Prva skupina je utemeljevala svoje stališče s tem, da Zveza brez dohodkov ne more delovati, kar je upoštevanja vredno. (Treba bo na novo osnovati in formirati stalno pisarno itd.) Tudi mora pokrajinska Zveza od vsakega člana po pravilih oddati Glavnemu Savezu v Beogradu, ki mu je tudi potreba gmotne garancije, ako hočemo od nje zahtevati garancijo, za redno poslovanje po 050 Din.

Druga skupina je bila za nižjo članarino, vsaj znižano na 1 Din mesečno od člana, dokler se mora dajati Glavnemu Savezu po 050 Din od člana. Treba je misliti na to, da se pritegnejo vse večje organizacije in bo s tem pridobila Zveza nova sredstva, brez katerih organizacija biti ne more in katera ji moramo dati, ako hočemo, da bo sposobna za funkcioniranje. Večje organizacije pa bomo pritegnili le z nizko članarino.

Pov. UJU Skulj je izjavil, da lahko pristane le najvišje na članarino 1 Din mesečno od člana.

Predsednik Poštne zveze g. Jakše je utemeljeval predlog učiteljske in poštne organizacije, da naj se z nizko članarino raje pritegne vse organizacije, kakor pa z visoko članarino nekatere odbije.

O obeh stališčih se je vnela precej trda in nepopustljiva debata, v katero so posegli gg. prof. Rajič, tov. Šestan, preds. Lilleg, Beguš, Bekš in drugi.

Predsednik Lilleg in blagajnik Paternoster sta izjavila, da bi Zveza lahko izhajala z 1 Din od člana mesečno le, ako dobimo od večjih organizacij, kakor je n. pr. UJU, garancijo, da takoj pristopi celokupno v Zvezo.

Pov. UJU tov. A. Skulj je na to izjavil, da se je od 32 društev 30 že izjavilo za vstop v Zvezo državnih nameščencev. Treba bo sedaj le še izvesti to in urediti takoj pobiranje članarine a 1 Din mesečno od člana za Zvezo (oziroma 120 Din mesečno, ker se pobira članarina v 10 mesečnih obrokih), o čemer bo dal takoj izdelati okrožnico na vsa okrajna društva.

Le z ozirom na to izjavo je sklenil občni zbor, da je članarina 1 Din mesečno od člana.

Nova pravila Zveze.

Nova pravila je izdelal podpredsednik Zveze, dvorni svetnik g. dr. Ferjančič. Pravila so moderno sestavljena po pravilih vseh uradniških organizacij v državi in na podlagi modernih pravil, ki jih imajo uradniške organizacije v Avstriji in drugje.

K pravilom je tudi Pov. UJU stavilo svoje pripombe, tako glede »strokovnega sveta« in dr., kar je bilo že pred občnim zborom sprejeto.

Na podlagi dogovorov med »Pošno Zvezo«, »Železničarsko Zvezo« in Pov. UJU je Pošna Zveza in Pov. UJU stavilo še nekatere nadaljnje izpreminjevalne predloge, ki si jih je osvojil odbor že na seji tik pred občnim zborom.

Sporen je ostal le člen 6., ki sta ga Pov. UJU in Pošna Zveza smatrala za načelno stališče. Šlo je za princip, da se državno uradništvo ne cepi v male skupine,

temveč naj že pravila Zveze v tem pogledu dajejo direktive, da se vse vkup spadajoče skupine združijo in organizirajo v svojih strokovnih organizacijah, ki naj bodo baza Zvezi. Zveza naj ne sprejema posameznih državnih nameščencev in ne od svojih strokovnih organizacij dpadlih skupin, takozvanih divjakov.

V tem je bil smisel predloga Pov. UJU in Poštne Zveze.

Predlog Pov. UJU in Poštne Zveze je utemeljeval najprej tov. Dimnik in nato predsednik Poštne Zveze g. Jakše. Proti je nastopal g. Epih in nekateri člani. Podpiral je predlog tudi tov. Šestan.

Po precej dolgi debati in ker ni prišlo pri splošnem glasovanju do rezultata, je moralo priti do posebnega glasovanja, pri katerem je prodl i bil sprejet predlog Pov. UJU in Poštne Zveze.

Nova pravila pokajinske Zveze in Glavnega Saveza prinesmo zaradi informacije našemu članstvu ki pristopi, da se bo vedelo ravnati, v en prihodnjih številk v celoti.

Volitve novega odbora.

Odpovedali so se izvolitvi gg. Lilleg, dr. Ferjančič in dr. Hubd.

Na podlagi novih pravil je bila sprejeta nato sledeča lista vseh odbornikov, namestnikov in pregledovcev računov:

Odborniki: 1. Drol Jacob, 2. prof. Raič Slavko, 3. Mahkovec Fran., 4. Mašič Stanko, 5. Paternoster Milan, 6. Bkš Josip, 7. dr. Stegenšek Fran., 8. Skulj Andrej, 9. Rus Ignacij, 10. Hočevar Kuno, 11. Epih Tilen, 12. Čampa Josip, 13. Stave Ivan, 14. Petrovič Fran., 15. Petrovič Ivan, 16. Zupan Josip, 17. Čeh Josip, 18. Golb Fran., 19. Svetek Anton, 20. Matjašič Miko.

Namestniki: 1. Stibler Miloš, 2. Kobal Josip, 3. Pirc Josip, 4. Mikš Davorin, 5. Kopic Ivan (Maribor).

Pregledovalci računov: 1. Hruška Aleksander, 2. Gogala Janko, 3. Zpanc Ivan.

Virilni člani odbora so polno močjo urednik »Našega Glas« An Adamič in s posv. glasom, urednik »Poštga Glasnika« J. Jakše in »Učit. Tovariša« Ivan Dimnik, kar je določeno v pravilih.

Nato predlaga g. predsednik dr. upok. Svetek, naj se izvoli g. M. Illeg, dolgoletni predsednik O. Z., za častnega odbornika Zveze državnih nameščencev, kar je mogoče po pravilih, ker si je pridobil nevergljivih zaslug za uradniško ganje. Občni zbor je sprejel ta predlog z vikim odobranjem in aplavzom. Ginjen je zahvalil predsednik Lilleg za to počaženje, povdarjajoč, da bo rad z dobrim etom na razpolaga.

Sprejeta je bila nato sledeča

resolucija

»Zveze javnih nameščencev za Slovenijo« povodom rednega občnega zbora z dne 2. januarja 1927 v Mestnem domu v Ljubljani.

1. Pozivamo vse še e organizirane aktivne in upokojene držane nameščence v Sloveniji brez izjeme, da svrh najkompaktnejšega strnjenja v entno združenje brez odloga pristopijo k svojim organizacijam. Te organizacije naj s, kolikor se to že ni zgodilo, preko naše Zveze takoj včlanijo pri »Glavnem Savezu državnih činovnika i službenika« v Beogradu.

2. Z enakim pozivom in iso svrhu se obračamo do vseh pokrajinskih zvez, ki naj v svojem področju organiziraj za nadaljnje uspešnejše delovanje in kočno dosego skupnih ciljev zadnjega državnega nameščencev.

3. Pozivamo vlado, daprične z ro resnostjo voditi račun o vsi državnih nameščencem in najširši javnosti znanil zahtevah »Glavnega Saveza državnih činovnika i službenika« v Beogradu.

—k.

Splošne vesti.

TIPIČNA KRIVICA IN NEPOSTAVNOST V MODERNODORFERJEVEM SLUČAJU.

Večina tovarišev in tovarišev se niti do bro ne zavedajo dalekosežnih posledic Moderndorferjevega slučaja. Večina se niti ne zaveda, da se to, kar se je danes pripetilo tovarišu Moderndorferju, jutri lahko pripeti enemu ali drugemu izmed nas. Nismo še storili vsega, če se je oglasilo naše glasilo o tej zadevi, ako je protestiralo glasilo in ako je interveniralo in protestiralo poverjenstvo, še ni storjeno vse. Vstati bi morali vsi, prav vsi in ne samo okrajna društva, da protestirajo in obsodijo take slučaje, vsi poedini bi morali vstati in protestirati. V Moderndorferjevem slučaju se je namreč pripetilo, da je bil prej razrešen, predno premeščen, da je namreč dobil razrešilni dekret ne pa dekreta o premostitvi. To je unikum, to je višek brezpravnosti, ki se more pripetiti. In tega vsega se še premalo zavedamo. Danes meni, jutri Tebi! To je tista nevarnost, to je ono zlo, ki nam preti vsem, ako se pravočasno ne zavarujemo proti takemu postopanju, ako pravočasno ne vzdignemo svojega glasu in ne pokažemo, da nismo zadovoljni s takim postopanjem in ga obsojamo. Pokazati bi morali, da smo s tov. Moderndorferjem solidarni vsi, prav vsi, dokler se krivično z njim postopa in da smo pripravljeni mu tudi dejansko pomagati. Kadar bomo tako ravnali, tedaj bomo šele lahko rekli, da je naša organizacija res borbena.

— Projekt šolskega zakona. Na čugem mestu prinašamo izpremembe, ki so le izvršene pri dr. Čajkovčevi projektu šolskega zakona. Reči moramo, da izpremembam nismo zadovoljni. Gizi nam štletna šolska doba, okrnjen je azpis uprateljskih mest in pri nameštanju so oprta vrata protekcionizmu, ki ni meroden oblastni razpored. Zakaj je v tisku. Ko prejmemo odtisk, izpregovorimo na odlagi avtentičnega besedila ker hočemo da se čuje tudi naš glas.

— Med učiteljstvom i spor radi »dolitizacije«. (Dopis.) Neki ljubljanski list še poleg gornjega: »Kljub emu imamo le pakete pisem za to in ob službeno meo in pod RR se je malokatro boljše mestv ministrstvu prosvete oddlo brez politie intervencije in to većinom takim, ki so li za — »depolitizacije«. Dajes je v tem ozu mnogo slabše, kot je bil kdajkoli.« — ko piše list. Jaz bi pa virašal: Kdo je kriv teh razmer? Kdo je pa najbolj podral demoralizacijo v tem oziru? Če je nes učiteljstvo tudi korupirano v gotovi pogledu, so temu krive prvi vrsti politie stranke, ki so to podpale in gg. poslar, ki niso odbijali takih sluajev in navajali etičnike k službeni poti in utrjevanju slubene morale. — Sicer pa tudi dvomimo one ogromne kupe pisem...

— Čemu potvarjati resnico! 3. št. »Edinstva« piše na 7. str. dobesedno tako:

»Tov. Deržaj (pravilno Držaj!) z Viča je proglasil zborovanje za »svinjsko zborovanje«. Pokazal je svoj estetični okus. Pa ne samo to. Poskušal je tudi zasmehovati starejšje tovariše, kar so mu mnogi zamerili (vsi ne!), ki so dali izraza v medključih. — Zborovanje učiteljskega društva za ljubljansko okolico dne 20. novembra t. l. sem se res udeležil. Tudi govoril sem. Besede, ki sem jih izustil, se glasijo: Tovarišice, tovariši! Zgodilo se je, kar smo vsi že davno želeli. Seme, ki je bilo sejano, je rodilo zdrav sad. Današnjega zbora so se udeležili tudi tovariši, člani bivše »Slomškove zveze«. Prišli so, da si prijateljsko sežemo v roko. Žalostno pa je, da morajo oni kot mi poslušati razne svinjarije, ki so se dogajale v učiteljskem društvu za ljublj. okolico. (Nanašalo se je to na poročilo o gospodarskem stanju in poslovanju za nazaj.) Ko sem jaz, podpisani, govoril, je nekdo starejši zaklical: Povej no, koliko si že naredil, koliko časa že učiš, ti mladoletneži! Odgovoril sem: To nimam z dejstvom prav nič opravka; tudi mlečnozobi imajo pravico govoriti! In dalje: »Poskušal je zasmehovati tudi starejšje tovariše...« Moj zgoraj navedeni odgovor na medključ, ki ga je gotovo napravil starejši tovariš, pove vse. Gospoda okoli »Edinstva« bo gotovo uvidela, da me »pravični« sodniki ne bodo za vekomaj zavrgli! Zajedno tudi pričakujem, in prepričan sem, da bodo gotovi starejši gospodje tovariši v prihodnje nam mlajšim bolj prizanesljivi, kot so bili do sedaj, to se pravi: Oni ne bodo žalili, oni bodo spoštovali svobodo govora, oni se ne bodo ravnali po besedah tov. Šmajdka: »Če bo Ribičič govoril, bom tako tulil (ali kričal), da ne bo mogel govoriti!« V Ljubljani, na dan sv. Melhijada leta 1926. — Držaj.

— Tov. Knaflič piše v »Edinstvu« št. 3: »Tudi mi ne branimo nikomur biti klerikal, socialista ali komunist, zahtevamo pa od njih, da morajo imeti v svojem programu izraz narodnega in državnega edinstva.« Tt., mišljeni pod besedico »mi«, naj pogledajo nekoliko v naše šolske zakone, kjer bodo našli n. pr. Fink III/12 od ministrstva prosvete izdano naredbo: »Da svi učitelji... nastanu svim energijom svoje snage, da pojačajo uverenje u narodu ujedinstvo ove države i da mu uliju veru u državno vlast; da u svakoj prilici i delom i rečju izgleda nesuglasice... da se ni sami činovnici ne zabogave... Za svako nepoštovanje ove naredbe dostavite mi, da bi se prema odgovornim licima po zakonu postupilo.« Dalje čitajte t. t. »mi« Fink V./185: »... Pojem patriotizma ne sme biti za učiteljsko prazna fraza, temveč globokejša resnica, ki naj jo patrijotičen učitelj dejansko izjavi in za katero je tudi pripravljen v svojem življenjskem poklicu prinašati žrtve ne glede na tozadavne zakonske predpise. V imenu patriotizma škodovati javnemu imetju in državnim blaginjam ne more biti v soglasju s moralnim gledanjem na učiteljski poklic.« »Mi« tovariši, vprašam: kdo ima prav: Knaflič ali Baltič? »Živi hrast«.

— »Slovenec« od 30. dec. 1926 št. 296 prinaša sledečo notico: — Za učiteljsko. Učiteljsko društvo za kočevski okraj. V informacijo sporočamo, da prijavnice podpisite, storite druge društvene obveznosti ter da ostanemo do obnove zbora še vedno člani društva. — Završnik Alfonz.

— Izkaz o napredku, matični listi in nova navodila. Vendar se je izpolnila z odlokom velikega župana ljublj. oblasti z dne 7. dec. 1926, P. br. 8211, naša zahteva, da naj se odpustnice in odhodnice izdajajo posebe, t. j., kakor določuje § 95, oziroma § 100 dok. šol. i. u. r. Pa doslej sam izkaz tudi ni mogel odgovarjati matičnemu listu! V matičnih listih si lahko izdal odpustnico (odhodnico) s povprečnimi redi, v izkazih pa vse to manjka. Učiteljsko pa še ni zadovoljno s to novo odredbo! Treba je izkaze in matične liste še precej izpopolniti! Naj bi naša šolska oblast sklicala upravitelje, ki imajo vsaj že nekaj izkušenj o spisovanju in vodstvu novih uradnih listin, ali pa jih vsaj drugače zaslišala. In na podlagi teh izjav naj bi šolska oblast izdala končnoveljavna navodila. Že naprej pa povemo, da bi izkazji morali imeti več listov za vpisovanje redov. Ti listi bi služili pri onih učencih, ki se priseljujejo. S tem bo prenehalo ono črtanje in pripisovanje in zopet črtanje z rdečo tinto, da izgleda ona listina vse drugo kot šolsko naznanilo. Tudi je prenaplajeno določilo v citiranem odloku, da naj se v rubriki, kadar otrok ne plača kolkovine 5 Din, napiše počez: »Rez dovan v Matičnem listu«, vendar pa to ob strani tako, da more učitelj naknadno vpisati tudi rede, ako prinese otrok pozneje kolkovino ali izpričevalo o uboštvi. S tem navodilom misli šolska oblast preprečiti morebitne zlorabe od strani otrok, da ne bodo sami vpisovali redov v prazne rubrike. —

No, mi pa mislimo, če se pušča že naprej prostor za naknadno vpisovanje redov, se bodo naši malčki lahko še dalje posluževali tega »praznega« prostora v vpisovalni sami rede, kakršnih si želijo. Ali bi ne bilo boljše, da bi se ravnali vsaj tu po znanem Pilatovem izreku: »Kar sem pisal, sem pisal«, in naj bi se v to rubriko vpisalo končnoveljavno: »Ni plačal(a) takse«, in sicer v rubriki navzdol, ne pa počez, kakor pravi odlok. Dalje ne bi smelo na novih izkazih manjkati prostora za lepljenje kolkov, pri vsakem letnem, oziroma polletnem izdanku šolskega žiga in podpisa upravitelja. S tem bi se tudi bolj odpravile površnosti pri spisovanju izkazov, katere biča omenjeni odlok.

† Nestorju posavskega učiteljskega An-tonu Kokotu v spomin. Na Božič dopoldne je mirno priplaval Angel Miru in rahlo zatisnil oči za vselej našemu Tonetu in pohitel z njegovo dušo v kraj, kjer ni bridkosti. Iz naših vrst si šel v počitek, ki ga nisi poznal. Zato si si iztekel zaslug, ki jih je deležen samo tisti Tvoje vrste. Ena izmed premnogih je ta, da si služil 40 let v Pišecah, kjer Ti niso bila pota postlana z rožicami. Že sama doba 1864 do 1904 je bila le doba za osvobodjenje šolstva. Ti si zastavil vse svoje sile in Tvoja jeklena volja je dala okolici značaj prerajanja. Komaj 20-letnik 1864. leta si postavil novo svojo delavnico, za takrat lepo šolsko poslopje, kjer se je zbirala mladež cele fare, dokler se ni postavilo novo monumentalno poslopje 5-razredne šole leta 1904. Takrat si šel v pokoj s 40 leti plodnosnega delovanja in bil odklikovan z zlato kolajno za Tvoje velike zaslugе. Tvoje uspešno delovanje izven šole Ti je poklonilo 7 di-plov in izvolitev za častnega občana občine Pišce in častnega člana Bralnega društva istotam. Koliko drugih pohval in priznanj pa nisi pokazal, ker si bil preskromen. Pišečke griče si obnovil, prerodil v cvetoče vrte, ki se jeseni klanjajo nakiteni najlepšega sadja, zapuščene vinske griče po trtni uši si spremenil nazaj v vinske gorice, kjer se zopet razlega lepa slovenska pesem, ki si jo s tako vneto vsepovsod in vsikdar gojil. Zato pa, dragi Tone, snivaj sladki sen med prijaznimi sadonosnimi in vinorodnimi griči; vse to je Tvoje veliko delo. Tvoji dobri rod-bini pa naše globoko sožalje.

— Odlikovanje: Na rojstni dan Nj. Veličanstva našega kralja preteč. leta je bil odlikovan v Brežicah tamkajšnji tovariš šolski upravitelj Joža Bohine z redom Sv. Save V. vrste. Pred službo božjo se je zbrala šolska mladina z vsem učiteljskim tamk. šole v lepo okrašenih telovadnicah, kjer je g. vladni svetnik dr. Gregorin slovesno pripel red Sv. Save povdarja posebej njegove zas-luge na kmetijskem polju, od koder je to visoko odlikovanje bilo priporočeno. Ko se je tov. upravitelj zahvalil gospodu vladne-mu svetniku za ta visoki čin s prošnjo naj-vdanejšje zahvale na Nj. Veličanstvo kralja Aleksandra I., mu je čestital tov. Minka Vizjakova. Na to je bil prijetno zabavni več-er med tovariši in prijatelji na Zdolah.

— 150.000 uradnikov v Jugoslaviji. Po podatkih, ki jih je zbralo proračunsko od-deljenje ministrstva financ in ki se nahajajo v poročilu finančnega odbora Narodne skup-sčine, je bilo 1. avgusta 1925 v Jugoslaviji drž. uradnikov I. kategorije 11.625, II. kate-gorije 32.112, III. kat. 14.606, zvančnikov 20.018, služiteljev 16.425, dnevnikačev 14.484, žandarjev in finančnih stražnikov 28.020, podoficirjev 5894 in oficirjev 6649. Torej skupno 149.833. Ukaznih uradnikov je 40%. — Država meri 248.848 km². Razdeljena je na 33 oblasti in 386 srezov. Občin je 5076, naselbin 27.306. Mestá štejejo skupno 2.533.183 ljudi. Celokupnega prebivalstva je 13 milijonov.

— Že v drugič je razpisano upraviteljsko mesto v Zetalah, zelo idiličnem kraju, kjer razpolaga šola (nova stavba) s krasnim stanovanjem in obširnim vrtom. Tovariši, ne zamudite ugodne prilike!

— Dijaški dom v Beogradu. Iz nerazprodanih blokov, ki nam jih je vrnilo neko- okrajno učit. društvo, smo razvideli, da je razpošiljala bloke tudi centrala v Beogradu. Da ne bo zmešnjav, prosimo, naj društva vodijo račune za te bloke le s centralo, nam pa nakažejo denar in vrnejo one nerazpro-dane bloke, ki smo jih poslali z okrožnico z dne 21. okt. 1926, št. 287.

UJU — poverništvo Ljubljana.

Nova napredovanja, imenovanja, upokojitve itd.

— i Nova imenovanja. Na osnovi čl. 6. in 15. uradn. zak. so imenovane: Julijana Fistrova v Blanco (srez Brežice), Ana Erže-nova v Zabukovje (srez Brežice), Albina Sketeljeva v Podzemelj (srez Črnomelj), Ju-lija Klemenčičeva k Sv. Lenartu (srez La-

ško), Marija Verovškova v Polhov Gradec (srez Ljubljana), Marija Zupanova v Rakit-no (srez Ljubljana), Olga Föderbergova v Begunje (srez Logatec), Pavla Sedejeva v Grahovo (srez Logatec), Anica Zupančeva v Gorje (srez Radovljica), Erna Kunstlova k Ksaveriju (srez Gornji grad), Marija Karli-nova v Pečice (srez Šmarje), Franja Jeralova v Zenavljje (srez Murska Sobota).

Ferijalni Savez učiteljskega.

— f Zborovanje UFS v Mariboru 29. dec. p. l. Podpisani je podal kratka a jedrnata poročila o dosedanjem ferijalnem delovanju, o akciji FUJU in ponovnem pristopu k FS. Povdarjal je, da ne bodimo samo takrat ferijalci, kadar nastopijo počitnice, ampak nudimo FS tudi moralno pomoč med šolskim letom in ko prejmejo vsa učit. društva okrožnice, pričakuje popolne opore v prvi vrsti od onih, ki so se udeležili te ali one ekskurzije.

Plačilne obveznosti so sedaj bolj eno-stavne, ne oziraje se na čas pristopa k FS, in so sledeče: vstopnina 5 Din, članski pri-log 15 Din, prilog za »Našo domovino« 5 Din, »Fer. legitimacija 5 Din, članarina 2 Din je 20 Din, skupaj 50 Din!

Podružnice ne obstojajo, ampak samo v vsaki pokrajini poverjenštva, združena v glavnem poverjenštvu!

Pravice članov. Pristop k vsem svratištem in kolonijam, ev. brezplačne hrane, na-vedene v vsakoletnem »Popisu olakšic«! V svrhu spoznavanja tov. iz drugih pokrajin bomo imeli prenočišča in ev. hrano, kar bo javljeno vse v »Popisu olakšic« ob koncu šolskega leta.

Obračam se do vseh ferijalnih učiteljev s prošnjo, da mi do konca aprila sporoče, ako so pripravljeni dati prenočišče v vel. počitnicah s pripombo: čas, ali za vse feri-jalce tudi dijake, ali samo za učitelje ali učiteljce, natančen kraj (železniška postaja in oddaljenost od postaje). Isti apel pošljemo v vse pokrajine! Vsestranska korist je brez-dvomna: Ako boste potovali z vlakom, ali s kolesom, ali peš, boste imeli v mnogih krajih širom naše države ne samo preno-čišča, ampak tudi vodstva, ki so tako po-trebna na potovanjih, ako hočete ustrezati svojemu namenu! Seznanili se bomo z raz-nimi tov., upoznali vse in to kolikor mogoče z malimi finančnimi žrtvami! Z lažjim sr-cem in z večjim veseljem se boste podali na pot! Izposlovali bomo dovoljenje za obisk raznih industrijskih naprav etc! Ubla-žimo si sami pot spoznavanja, saj še pri mnogih okrajnih zborovanjih se ne spo-znamo!

— f Ekskurzija na Francosko. Sklenjeno je bilo, da bi se vršila ta ekskurzija meseca julija. Stopili smo v stik z učit. društvom v Parizu in ko prejmemo odgovor, sporočimo program, budget etc! — Isto velja za kolo-nije ob morju! — Nadalje se je sklenilo, da ustanovimo tudi ferijalni pevski zbor in zato se obračamo do vseh učiteljev (ic), pevec(k), da sporoče to tov. Logarju, La-porje pri Slov. Bistrici, pri katerem do-be vsa potrebna navodila. — Vabim vse tov., ki se še niso priglasili za FS, da to store čimprej, javijo naj svoje predloge in agi-tirajo za prenočišča o vel. počitnicah in pri-čakujemo, da slov. tov. (ice) ne bodo za-ostajali za hrvatskimi in srbskimi! S ferjal. pozdravom! Slavko Mrovlje, glavni pover. UFS — Jesenice — mešč. šola.

Stanovska organizacija.

Vabila

— Učiteljsko društvo za celjski okraj ima v soboto 15. januarja 1927 svoj občni zbor z nastopnim vzporedom: 1. Zadnji zapisnik in letno poročilo tajnikovo. 2. Blagajnikovo poročilo. 3. Poročilo knjižničarjevo. 4. Razprava o osnutku novega šolskega zakona — glavni referent tov. Volavšek. 5. Volitve novega odbora. 6. Vprašalna skrinjica in slučajnosti. Odbor prosi vse tovariše in tovarišice, da se pripravijo na 4. točko dnevnega reda ter že doma formulirajo izpreminjevalne predloge.

— Slovenjgraško okrajno učiteljsko društvo ima glasom društvenega sklepa svoj redni občni zbor v četrtek dne 13. januarja 1927 ob 11. uri v Slovenjgradu z vzporedom: 1. Zapisnik zadnje-ga zborovanja. 2. Dopisi, društvene in stanovske zadeve. 3. Tajnikovo in blagajnikovo letno poročilo. 4. Volitev novega odbora. 5. Predavanje tov. Mencina, našega zastopnika v ožjem sosvetu pov. UJU. 6. Slučajnosti. Polnoštevilna udeležba ob-vezna! Posebna vabila se ne bodo pošiljala. — Predsednik.

Poročila:

+ Brežiško-sevniško učiteljsko društvo je zborovalo dne 4. dec. t. l. v Brežicah. Radi sla-bega vremena je bila udeležba le povoljna. Od 84 članov je kljubovalo viharju in deževju 54 udeležencev.

Ob 1/211. uri otvoril tov. predsednik zboro-vanje, iskreno pozdravi zastopnika posavskega učiteljskega UJU tovariša Rob. Plavšaka z željo,

da usmeri vse svoje sile v ožjem sosvetu združe-valno — upoštevajoč neovržne zahteve opozicije, predstavi članstvu tov. Elizo Kukovčevu iz šmar-sko-rogškega okraja, čestita tov. Bohincu na od-likovanju ter tovarišema Gajšku in Štrbenku na prestanem usposobljenostnem izpitu, kakor tov. Čopiču na sprejemu v višji tečaj višje ped. šole v Zagrebu.

Po bratski dobrodošlici novovstopivšim čla-nom tovarišem Ferlugu, Vutkoviču, Gabrič-Pir-čevi, Zabajku, Repičevi, Štrbenku, Gradnu in Torellijevi se je prešlo k rednemu društvenemu delu.

Tov. gđ. Kukovčeva je referirala o temi: »Računski pouk v smislu učenčeve samodelavno-sti«. Iz bogatih izkušenj je podala referentinja nebroj nasvetov, kako je pritegniti na nižji stopnji učenca pri računstvu k smiselnemu sodelovanju, kako je učitelju praktično operirati, jemati zglede iz življenja, podajati snov igrate a trdno in vezati vse računске operacije. — Navdušen aplavz je bil priznanje, a tiha želja po oni risarski kredii, ki jo ima referentinja tako v oblasti, je bila splošna. Za srednjo in višjo stopnjo se nadaljuje referat pri prihodnjem zborovanju.

Poleg drugih društvenih zadev se je deba-tiralo o urejevanju »Učit. Tov.«, ki je v zadnjem času še precej objektivno, o razpečevanju bloka za »Djački dom« v Beogradu, ki se na predlog tov. Knapčiča odkupi iz društvene blagajne, zlasti pa o novem projektu zakona o narodnih šolah. Osnovo tega zakona pregleda po točkah v »Učit. Tov.« učiteljsko sledečih šol: 1. Brežice, 2. Do-bova, 3. Kapele, 4. Bizeljsko in Stara vas, 5. Pi-šece, 6. Globoko, 7. Artiče, 8. Rajhenburg, 9. Se-vnica, 10. Videm, 11. Senovo.

Poročilo o pokr. skupščini v Celju je mesto odsotnega tovariša J. Pečnika prečital tov. Vada-nal, o državni skupščini v Beogradu pa je prav zanimivo poročal tov. Ravbar.

Tov. Čopič stavi predlog, naj se zborovalci izjavijo, ali se strinjajo s sklepi celjske skup-sčine — za kar je od 54 članov glasovalo 31 to-varišev. Tov. Šterbenk pa stavi še dodatni pred-log, da smo za deklaracijo in poverjenštvo, ven-dar s pristavkom, da deluje v tej smeri, da se obe skupini združita.

Dalje predlaga tov. Čopič resolucijo glede podaljšanja prepotrebniš dopustov učiteljicam-materam, ki je po sedanjih odredbah prekratek, naglašujoč posebno dopust pred porodom. — Re-solucija, ki je bila soglasno sprejeta, se vposlje pov. UJU v nadaljnje postopanje.

Sledila je resolucija tov. Sulerja glede učiteljev-vojakov, ki zahtevajo zase iste pravice kot jih imajo učitelji-nevojaki. — Tudi ta resolucija se vposlje pov. UJU.

Ko se je še določilo, da se vrši prihodnje zborovanje (občni zbor) dne 5. februarja 1927 v Brežicah, je tov. predsednik z lepimi besedami zaključil pet ur trajajoče zborovanje.

A. Voglar, predsednik. G. Aparnik, tajnik.

+ Učiteljsko društvo za srez Murska Sobota je imelo svoj letni redni občni zbor v četrtek, 16. decembra 1926 v Murski Soboti. Navzočih je bilo 35 tovarišev(ic).

V pozdravnih besedah je tov. predsednik omenjal rojstni dan Nj. Vel. kralja, kar so navzoči pozdravili s trikratnim »Živio!« — Omenjal je tudi smrt našega sivolasega in zaslužnega premiera g. Nikole Pašiča, ki je v teku svojega dolgega življenja deloval na ujedinenju Jugoslovenov. Kon-čno se je spomnil bivše naše tovarišice in članice Kolaf, ki je minule dni umrla v Pertoči.

Zapisnik zborovanja z dne 25. septembra l. l. je bil odobren.

Dopisi. Tov. predsednik je naznanil članstvu vsebino došlih dopisov; ker se tiče vsebina dopi-sov le društva, ne navajamo tu zadevne debate.

Tajniško poročilo. Iz tega povzemamo, da je imelo društvo v minuli poslovni dobi 4 zborovanja z 2 znanstvenima referatoma. Našemu stanovske-mu pokretu je posvetilo društvo največjo pažnjo, zlasti je s posebno radostjo pozdravilo vzpostavi-tev enotne fronte slovenskega učiteljskega. Ugo-tavljamo, da je mursko-soboško učiteljsko društvo med onimi, ki so z največjo simpatijo pozdravili našo vodnico: deklaracijo.

Blagajniško poročilo izkazuje: izterjane čla-narine (zaostanek) iz 1925. leta 4494 Din. Vplačana članarina za 1926. leto 14.937 Din, izterjati pa je še 4075 Din. Izdatkov je bilo 11.771 Din. — Društvu »Učit. dom« v Mariboru smo nakazali 800 Din. Moramo še nakazati 3000 Din. Na predlog tov. Hočevarja je izreklo navzoče članstvo zaslu-ženo zahvalo tov. Štubelj, ki je uspešno zastavil svoje moči, da je spjel barko društvene blagaj-ne na čisto pot.

O pedagoških krožkih. V srezu imamo tri pe-dagoške krožke s sedeži v Murski Soboti, v Kri-ževcih in pri Sv. Jurju. Vsi trije krožki delujejo redno in jako uspešno. Obširno poročilo o krožkih bo sestavil tov. Hočevar in ga priobčil v »Učit. Tov.«

Volitve so se vršile z listki. Izvoljen je bil sledeči odbor: A. Požegar, predsednik; K. Kočar, podpredsednik; M. Dujc, tajnik; M. Štubelj, blagaj-nik; A. Verteš, T. Rusjen, C. Hočevar, I. Titan in M. Prelogova, odborniki. Pregledovalca računov: E. Antauer, M. Deškovič; delegati za pokr. skup-sčino: C. Hočevar, M. Dujc, M. Deškovič; dele-gat za glavno skupščino: C. Hočevar. — Spre-minjevalne predloge k osnutku šolskega zakona sestavijo tov. C. Hočevar, I. Titan, A. Rusjan in M. Dujc.

Določitev članarine. Poleg obveznega pri-spevka za UJU, ki ostane nespremenjen, plača vsak član-ica za domače društvo letno 25 Din, mesto dosedanjih 20 Din. — Po ostri in burni de-bati glede prispevka za »Učit. dom« v Mariboru se sklene: Naš delegat bo na občnem zboru »U. D.« predlagal, da se dosedajni prispevki znižajo za 50%. Ako društvo »U. D.« na to ne bo pristalo, preneha naše društvo kot tako biti član »U. D.«, posameznikom pa je na prosto dano, da podpirajo to ustanovo po svojih močeh. — M. Dujc, tajnik.

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdelaže Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Učiteljsko opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist „UČITELJSKEGA KONVIKTA“ v Ljubljani in „UČITELJSKEGA DOMA“ v Mariboru.

Projekt zakona o narodnih šolah.

(Iz »Narodne Prosvete«.)

Izvršnemu odboru UJU.

Čast mi je obvestiti tovariše v Izvršnem odboru, da je komisija za redakcijo dr. Čajkovčevega projekta zakona o narodnih šolah, v kateri sem sodeloval kot delegat Izvršnega odbora, že dokončala svoje delo in oddala pregledani osnutek ministru stvu prosvete.

Delo komisije je trajalo 17 dni.

Ves projekt smo pretresali v detajlih in ga v marsičem izmenjali. Na naše pripombe se je komisija v večini slučajev ozirala in mnogim željam in zahtevam šole in učiteljstva je bilo ugodeno.

Smoter šole.

Naloga osnovne šole je prevzeta v zakon po projektu našega združenja z malo modifikacijo.

Šolska obveznost.

Trajanje šolske dobe, ki je bilo predmet največje diskusije v komisiji in ki je, z ozirom na razmere v naši državi, eden najtežjih problemov, rešeno je tako, da ostane še nadalje obvezno popolno štiriletno šolanje, a za nadaljnje šolanje bode obvezno redno obiskovanje šole samo v petih zimskih mesecih, a ostali čas bodo hodili otroci v šolo le enkrat tedensko ves dan, ali pa dvakrat tedensko po pol dneva. Na ta način bi imeli vendar osemletno šolsko obveznost.

Meščanske šole.

Meščanske šole niso zapopadene v tem zakonu, ker bo izdelan za iste specialni zakon.

Otvorjanje šol.

Za otvoritev šole je potrebno 30 otrok. Med dolžnosti šolske občine se je ustavila tudi dolžnost, ki je bila slučajno izpuščena, da plača tudi šolskega slugo.

Črtana je odredba, da v mestih, kjer je mogoče dobiti za učiteljstvo udobna stanovanja, ni treba občini zidati istih.

Fond za zidanje šol.

V zakon je uvrščena odredba o osnovanju državnega fonda, iz katerega se bodo dajala siromašnim občanom za zgradbo novih šol posojila, po obrestni meri Narodne banke. Razen tega bode dajala država revnim občanom subvencije tudi za popravila šolskih poslopij in za šolske potrebščine. Sicer pa je vzdrževanje šol dolžnost občin, le učiteljstvo plačuje država. Od tega je izvzeta Bosna, kjer še niso urejene občine. Dokler se tam ne organizirajo iste, bode šole vzdrževala država.

Vzdrževanje šol.

Vprašanje vzdrževanja šol je popolnoma zasigurano. Šolam se bode plačevalo mesečno $\frac{1}{12}$ šolskega proračuna. Ako bi politična občina tega ne hotela izplačati, se more znesek dvigniti pri blagajni finančne uprave, a ista ga potem izterja od občine.

Proračun šolskih odborov bode odobrali oblastni šolski odbori, nakar se odobren proračun vnese v proračun politične občine.

Predvideni so tudi viri za ustanovitev krajevnega šolskega fonda pri vsaki šoli.

Jasnejše so označene odredbe o nabavljanju knjig in drugih šolskih potrebščin za učence, a šolske občine so dolžne za siromašne otroke nabavljati vse potrebščine.

Učni načrti.

Učne načrte in programe bo predpisoval ministrstvo prosvete po zaslišanju Glavnega prosvetnega sveta, a načrte iz nauka o veri, po zaslišanju pristojne cerkvene oblasti.

Tudi člen, ki govori o pouku v šolah drugih narodnosti je spremenjen v smislu naših zahtev.

Vprašanje veronauka je regulirano sledeče: samostojni kateheti bodo še nadalje poučevali veronauk na šolah, a tamkaj kjer istih ni, poučujejo veronauk učitelji, ki morajo biti, kjer je le mogoče, iste vere. Samo tam, kjer učitelj ni iste vere, more minister v sporazumu z duhovno oblastjo odrediti, da poučuje veronauk duhovnik.

Nameščanje.

Učiteljska mesta se izpopolnjujejo z razpisom, a upraviteljska samo tedaj, če je na šoli najmanj 5 učnih oseb. Pri izbiri kandidatov za razpisana mesta se jemlje v obzir v prvi vrsti ocena o splošnem prosvetnem delovanju, družinske potrebe in šele na četrtem mestu službena leta.

Komisija za namestitev je dvojna, in sicer oblastna in centralna. Oblastna komisija bo morala izvršiti vsa tehnična dela in predložiti po dva kandidata za vsako izpraznjeno mesto. Ob priliki predlaganja mora dostaviti oblastna komisija vse akte in dokumente izbranih in neizbranih kandidatov. Centralna komisija more izbrati tudi druge kandidate, ako uvidi, da so kandidati predlagani po oblastni komisiji nepravilno izbrani.

Disciplinski predpisi.

Kar se tiče disciplinarnih predpisov za učiteljstvo, je v načelu sprejet postopek, ki je po zakonu predpisan za vse državne uslužbenke, a namesto pravnih sodišč in Državnega sveta, se ustanavljajo za učitelje Oblastna učiteljska disciplinarna sodišča in vrhovno disciplinarno sodišče pri ministrstvu prosvete. Oblastnim disciplinarnim sodiščem predseduje pravnik, a sodniki so oblastni šolski nadzorniki, sreski nadzornik in dva učitelja, najstarejša po letih. V vrhovnem disciplinarnem sodišču, ki kot kasacija pretresa razsodbe oblastnih sodišč, je predsednik pravni referent pri ministrstvu prosvete, a kot člana sta tudi dva učitelja, ki jih imenuje Glavni prosvetni svet.

Učiteljice.

Za učiteljice je predvideno, da morejo postati upraviteljice na dekliških šolah, a na mešanih le tedaj, če ni tamkaj nobenega stalnega učitelja. Odredba, ki zabranjuje učiteljicam poroko brez dovoljenja ministrstva, je črtana iz projekta.

Črtana je nadalje odredba, da bi mogli biti nastavljeni tudi pomožni učitelji, nego samo začasni in stalni. Tudi točka, da bi mogli postati učitelji prosvetni inspektorji, je izostala.

V smislu našega predloga je spremenjena odredba o kaznih staršev radi nerednega šolskega obiska otrok in odredba, da more upravitelj zaposliti učne osebe I. in II. razreda v višjih razredih do 26 tedenskih ur. Učiteljski sveti porazdelijo učiteljstvo po razredih in oddelkih, a v slučaju nespornosti ima odločati šolski nadzornik.

Šolski zdravniki.

Cel oddelek o šolskih zdravnikih je spremenjen po predlogu dr. Štancarja, načelnika ministrstva narodnega zdravja za narodno higijeno.

Nadzorniki.

Sreski in oblastni nadzorniki morajo polagati nadzorniški izpit.

Razen teh glavnih izprememb je še mnogo neznatnejših, ki omogočajo boljšo jasnost in pravilnejše razumevanje.

Mih. M. Stanojević.

Učiteljski pravnik.

—§ Najnovejše načelne odločbe držav. sveta z dne 6. odnosno 9. novembra 1926, ki so bile končno redigirane na seji dne 22. decembra 1926.: Odredba čl. 13. zakona o civilnih uradnikih velja tako v vseh slučajih postavljenja, kakor tudi v slučajih povratka v službo, kolikor sam zakon glede tega ne določa kakih izjem. — Uradnik more dobiti stalnost v drž. službi v zmislu čl. 18. in 54. zak. o civilnih uradnikih, ako predhodno napravi strokovni izpit ter prejme oceno strokovne komisije. — Druga polovica 35. leta državne službe se smatra po čl. 31. zakona o civilnih uradnikih in po tolmačenju tega člena v členu 50. zakona o proračunskih dvanaestlinah za mesece avgust — november 1925 kot efektivni in odsluženi čas v državni službi. — Rešenje ministrstva za narodno zdravje z dne 4. januarja 1924. br. 997 o rangi bolnic ne more imeti nobenega pravnega vpliva (dejstva) na rang, ki so ga imeli upravniki bolnic dne 1. oktobra 1923. — Policijski agenti se morajo razvrstiti (raz-

vrstati) kot uradniki III. kategorije po čl. 230. zakona o civ. uradnikih. — »Naš glas.«

—§ Stalnost in 100%. 5. grupa položajne plače II. kategorije pripada učiteljem glasom razsodbe državne sveta z dne 25. avgusta 1926. Br. 26.855 od dneva do usposobljenostnem izpitu. Za priznanje polne (100%) II./5. grupe položajne plače naj zaprosijo prizadeti tovariši(ice) obenem v prošnji za prevedbo iz začasne v stalno državno službo Uverenie o službeni dobi sklenite z datumom usposobljenostnega izpitičevala!

—§ Ministrstvo vojske in mornarice je razposlalo vsem ministrstvom okrožnico s prošnjo za uvaževanje: S členom 47. zakona o ustroju vojske in mornarice je določeno, da nikdo ne more nastati državni samoupravni ali občinski uradnik ako ni v stalnem kadru odslužil obvezni kadrovski rok. Izvzete so samo osebe, ki so po zakonskih odredbah stalno ali začasno oproščene vojaške službe. V mnogih slučajih pa se je ugotovilo, da so bile mnoge osebe sprejete v državno ali občinsko službo ki niso zadostile svoji vojni obveznosti v kadru Istotako se je ugotovilo da mnogi, ki so zadostili svoji kadrovski službi, niso uvrščeni kot obvezanci v operativni ali rezervni vojski četudi so po svoji starosti dožni služiti v omenjenih kategorijah vojske. Glede na to je potrebno, da se v prihodnje kompetentni organi za sprejemanje prošilcev v državno, samoupravno ali občinsko službo strogo ravnajo po obstoječih zakonskih predpisih ter da pri sprejemanju v službo od vsake osebe, ki ni stara nad 50 let, zahtevajo dokaz, da je zadostila vojaški dolžnosti. Oni, ki tega ne dokažejo, se ne smejo sprejeti v službo; oni pa, ki so protizakonito že v službi, naj se ozoovejo na odgovornost in takoi odpravijo k njihovu bataljonu.

Književnost in umetnost.

—k Mali risar. Izdala in založila Tiskovna založba v Mariboru. Tiskala Mariborska tiskarna. — Knjig, ki bi bile namenjene našemu najmlajšemu naraščanju, Slovenci nimamo veliko, take, kakršna je »Mali risar«, katero nam je poklonilo za letošnji Božič novo mariborsko založništvo »Tiskovna založba« kot svojo prvo publikacijo, pa sploh še nismo imeli. Izdaja tega dela je tako po svoji duhovni zasnovi, kakor po izvedbi in opremljenosti epohalen dogodek v naši mladinski literaturi. Autorja, ilustrator in pesnik, oba Mariborčana, sta rešila svojo nalogo na način, ki se temeljito razlikuje od šablonske banalnosti sličnega inozemskega blaga. Delo vsebuje na 32 straneh najfinejšega in izredno močnega papirja formata velike četrtinke 90 originalnih risb, 202 verza ter uvodno in sklepno pesmico in zasluži, da si ga nabavi vsak, kdor hoče napraviti svoji deci res pravo in trajno veselje. Cena 25 Din je v primeri z drugimi sličnimi, toda neprimerno manj vrednimi inozemskimi izdajami izredno nizka. Naroča se pri: »Tiskovni založbi, o. r. z. z. o. z. v Mariboru«, Jurčičeva ulica št. 4; dobi se pa tudi v vseh večjih knjigarnah.

Rokotvorni pouk.

Vse potrebščine za KNJIGOVEŠTVO IN KARTONAŽO dobite najceneje v trgovini

„ŠAGRIN“ dr. z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6.
(nasproti Hotela Union.)

—k Parni stroj in parna turbina. Ing. Gviždon Gulič. Založba Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani 1926.

Naša tehnična literatura je s tem dobila zopet novo knjigo. Knjiga obravnava iz praktičnega stališča parni stroj in parno turbino ter je v prvi vrsti namenjena številnim strojnikom in strojniškim pripravnikom. Prvi najdejo v njej vse potrebno za izpopolnitev svojega znanja, drugi pa najboljšo pripravo za strojniški izpit. Knjiga je neobhodno potrebna enim in drugim, ki jo bodo tudi toplo pozdravili. Tekst izpopolnjuje nad 150 slik, ki so praktično posebej razvrščene, tako da olajšajo poglabitev v snov.

Knjiga, ki je zelo okusno opremljena in bogato ilustrirana, velja vezana v celo platno 80 Din.

—k Mentor. Prejeli smo prvo številko obnovelega dijaškega lista »Mentorja«. Vsebina: Mentor po triletnem presledku. — W. Irving, Dan pred Božičem v poštnem vozu. Črtica. — J. Pogačnik, Kipeča trta. Pesem. — I. Dolenc, Sopotno palico po Koroškem, Potopis. — M. Prezelj, Svet dom lepote. Naravoslovna črtica. — Nebesna sinjina in oblaki. Pesem. — Iv. Sušnik, Pokrajina na mesecu. Opis s sliko. — I. Pogačnik, Studirajoči. Pesem. — Bistro oko, Slovenski skavti in tabori. — I. Pogačnik, Vedeti... Pesem. — V. Šarabon, Kakšen sport naj mladina goji? Navodilo. — Delo najmlajših; Ko Čerina ni bilo doma, (Nadaljevanje Erjavčeve povesti.) Donesek iz dijaških vrst. — Naši pomniki. — Mali obzorik. — Malo za šalo, malo za res. — Na ovoju: Sporočilo uprave. — Šah. — Nabiralec.

—k Marija Grošljeva. Šale za male. Slikanica, založila Tiskovna zadruga. Cena 32.— Din.

Poleg ljubke Čebelice brežčelice, je agilna Tiskovna zadruga za letošnjega Miklavža in Božič izdala še eno slikanico, ki po lepoti prvo še skoraj prekaša. V živih pestrih barvah nastopajo in uganjajo svoje burke razni škrateljčki in palčki, poredneži in navihanci, dvo- in četveronožci. — Eni muzicirajo, drugi kvartajo, tretji mlatijo, četrtri se kregajo itd. Slikanico želimo vsem našim malčkom.

—k Dr. Josip Serbec, Spomini. V Ljubljani 1927. Kom. založba Tiskovne zadruge. Cena broš. knjigi Din 36, vezani v celo platno Din 46, poštnina Din 3 več.

Memoarske literature Slovenci nimamo mnogo, dasi bi nam bila v mnogem oziru koristna in potrebna za pogled nazaj in naprej. Lani je umrl v Celju dr. Josip Serbec. Zadnje dni svojega življenja je spisoval Spomine, ki jih je končal 5 dni pred svojo smrtjo in ki so pravkar izšli pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Po sklepu lista.

== Učiteljsko društvo za kočevski okraj ima svoj redni občni zbor dne 15. januarja t. l. v Kočevju na osnovni šoli s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor in poročilo predsednika. 2. Poročilo funkcionarjev: a) tajnika prosvetnega odseka; b) blagajnika; c) pregledovalca računov. 3. Volitve. 4. Volitve delgatov in njih namestnikov. 5. Določitev članarine. 6. Slučajnosti.

==Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo bode imelo zborovanje in redni letni občni zbor v soboto, dne 15. t. m. ob 10. uri v Rogatcu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopolnili. 3. »Položaj med nami«, ref. tov. Zdravko Sotošek. 4. Odgovor Pov. UJU na sklepe zadnjega zborovanja. 5. Tajniško poročilo. 6. Blagajniško poročilo. 7. Poročilo pregledovalcev. 8. Volitve odbora. 9. Slučajnosti.

Različne tkanine za

ženska ročna dela

v največji izberi.

Na zahtevo vzorci!

A. & E. SKABERNE,
LJUBLJANA

Pravkar izšlo!

NOVO!

Pravkar izšlo!

A. Novak: RISANJE s podrobnim učnim načrtom in navodilom za prvih osem šolskih let.

Delo obsega v posebnih ovitkih predloge za I.—II., posebej za III., za IV., V., za VI.—VIII., posebej perspektivo za VI.—VIII. in naposled geometrijsko risanje za VI.—VIII. šolsko leto. Na čelu predlogam je drobna 52 strani broječa knjižica s potrebnimi navodili in podrobnim učnim načrtom za vsa leta osnovne šole. — Cena v močni lepenki opremljeni zbirki z okusnim zunanjim napisom znaša Din 500.—

Novakovo »Risanje« je odobreno od prosv. odd. za Slovenijo ter je neobhodno potrebno učilo za vsako osnovno in meščansko šolo. Da se omogoči nakup znamenitega dela, je založništvo pripravljeno dovoliti učiteljstvu plačevanje v 2—4 zaporednih mesečnih obrokih.

Naročila sprejema KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI, Franciškanska ul. 6.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

NOVA ŠOLSKA TABLA
dvojna, na škripcih, se ugodno proda. Ponudbe na upravo U. T.

ZGODOVINSKO UČNO SNOV,

ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Nerat: »Zgodovinski čitanki«, ki jo je založila Učit tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.

UPRAVA POPOTNIKA
ima več nevezanih letnikov Popotnika na prodaj do leta 25/26 a 20 Din od leta 25/26 a 50 Din. Dalje ima posamezne številke vseh letnikov a 5 Din kom na razpolago.

UPRAVA ZVONČKA
ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše veza-

ne a 60.— Din, navadno vezane a 45.— Din in nevezane a 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih številke vseh letnikov a 3.— Din komad na razpolago.

Z LAHKOTO DOSEŽATE DOBRE USPEHE PRI POUKU,

ako imate uvedene ročne zemljevide kulturnih

skupin, katere je izdal Učit. dom v Mariboru. Izšli so sledeči: I. Pohorje s Kozjakom, — II. Slov. gorice s ptujskim in dravskim poljem, — III. Prekmurje z Medjimurjem, — VI. Celjska kotlina s Spodnjim slov. Posavjem, — V. Ljubljanska in Mariborska oblast (Slovenija). Cene znižane.

Glavni in odgovorni urednik Ivan Dimnik v Ljubljani. Za oglasni del odgovarja Andrej Skulj v Ljubljani. Tiska »Učiteljska tiskarna«

Rado Grum v Ljubljani. Izdajatelj: UJU — poverjenišstvo Ljubljana, odgovarja v Ljubljani; zanjo odgovarja France Štrukelj v Ljubljani.